

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **P. H.**, zast. Mgr. Ing. Robertem Bochníčkem, advokátem se sídlem Americká 489/33, Plzeň, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 1760/18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 2. 2021, č. j. PK - DSH/12490/20, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 6. 2021, č. j. 17 A 44/2021 - 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v celkové výši **4 114 Kč** k rukám zástupce žalobce Mgr. Ing. Roberta Bochníčka, advokáta se sídlem Americká 489/33, Plzeň, do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Tachov, odboru dopravy a silničního hospodářství (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 9. 11. 2020, č. j. 9033/2019-ODSH/TC-10. Daným rozhodnutím byl žalobce uznán vinným tím, že porušil § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), čímž naplnil skutkovou podstatu přestupku ve smyslu § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 téhož zákona, jelikož dne 21. 8. 2019 v době kolem 12:47 hod. v obci Tachov, na kruhovém objezdu na křižovatce ul. Panenská a tř. Míru, při řízení osobního motorového vozidla tov. zn. *Opel Astra Sports Tourer* držel v ruce telefonní přístroj. Za daný přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 1 500 Kč společně s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který rozsudkem uvedeným v záhlaví rozhodnutí obou správních orgánů zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Žalobci bylo kladeno za vinu, že při řízení vozidla držel v ruce telefonní přístroj nebo jiné hovorové či záznamové zařízení. O spáchání daného přestupku většinou nebývají pořízeny videozáznamy či fotografie. Proto bylo nutné více dbát na přesnost a konkrétnost svědeckých výpovědí policistů, kteří jednání naplňující skutkovou podstatu přestupku jako jediní pozorovali, a dalších okolností, které mohly vést k prokázání viny. Zasahující policisté uvedli, že viděli, jak žalobce drží mobilní telefon v pravé ruce u pravé nohy, tj. ve spodní části kabiny řidiče pod úrovní dveřního okénka. Správní orgány dospěly k závěru, že výpověď policistů postačuje k prokázání spáchání přestupku. Dle krajského soudu však zůstaly nezodpovězené některé otázky, a to především ohledně způsobu spáchání přestupku.

[3] Policisté jednotně vypověděli, že žalobce držel mobilní telefon tmavé barvy v pravé ruce u pravé nohy. Uvedli též, že místo, odkud hlídkovali, si vybrali z důvodu dobrého výhledu na vozidla a že jejich vzdálenost od ostatních vozidel pohybujících se na kruhovém objezdu měla být přibližně 5 metrů. Přesto však není zřejmé, zdali mohli z místa parkoviště nahlédnout do vozidla žalobce včetně místa pod úrovní dveřního okénka a též zda mohli skutečně spatřit mobilní telefon i s ohledem na další okolní podmínky, jako je např. eventuální odlesk okénka a krátký časový úsek, po který bylo možné protiprávní jednání spatřit. Ve správním spisu není uvedena žádná informace o tom, jak mohli policisté ze svého vozidla nahlédnout do vozidla žalobce. Za tímto účelem měly správní orgány provést důkaz ohledáním místa a zjistit, v jakém výškovém převýšení oproti danému vozidlu či v jakém náklonu se nacházelo výchozí postavení policistů, či zda bylo policejní vozidlo vyšší. Pokud se místo, odkud policisté hlídkovali, nacházelo na stejné výškové úrovni jako vozovka kruhového objezdu a policisté prováděli hlídkování z vozu typu *Škoda Octavia* či obdobného vozu, pak není pravděpodobné, že přestupek spatřili. Svědecké výpovědi zasahujících policistů souhlasí se spisovým materiálem, jelikož oznámení o přestupku ze dne 21. 8. 2019 a úřední záznam ze dne 23. 9. 2019 byly sepsány členem zasahující hlídky. V souvislosti s možností odlesku od dveřních okének společně s pohledem policistů do kabinky vozidla žalobce přes dvě skla není dostatečné tvrzení, že bylo léto a viditelnost nebyla snížena a policisté údajně sledovali vozidlo na vzdálenost přibližně 5 metrů. Správní orgány se proto musí vypořádat s možným odleskem či jiným možným světelným faktorem, který mohl pozorování ovlivnit.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] U daného přestupku představuje věrohodné svědectví zasahujících policistů dostatečný důkaz o jeho spáchání. Výpovědi jsou vnitřně konzistentní, neodporují zásadám logiky, vytváří ucelený obraz o skutečnosti, jak se protiprávní jednání stalo,

pokračování

plně souhlasí spolu navzájem i s ostatními důkazy a podklady. Lze je proto považovat za věrohodné a není důvod zpochybňovat skutečnosti zjištěné v rámci plnění pracovních povinností policistů, kteří na výsledku nemají žádný osobní zájem a k žalobci nemají žádný osobní vztah.

[6] Žalobce do oznámení o přestupku sepsaného na místě uvedl, že v ruce nedržel mobilní telefon, a při ústním jednání uvedl, že se mohlo jednat o peněženku. Obě jeho vyjádření znějí nevěrohodně a podporují skutečnost, že za jízdy držel mobilní telefon, jelikož jinak by ihned na místě kontroly sdělil, jaký předmět v ruce držel. Nelze souhlasit se závěrem, že je třeba lépe se vypořádat s možným odleskem či jiným možným světelným faktorem, který mohl pozorování ovlivnit. Též není nutné provedení důkazu ohledáním na místě. Danou situaci není kvůli rychlosti vozidel a světelným a povětrnostním podmínkám možné rekonstruovat shodně se situací v době spáchání přestupku. Na základě svědeckých výpovědí zasahujících policistů není pochyb, že přestupkové jednání bylo možné pozorovat. Při ústním jednání policisté vypověděli, že jejich vozidlo bylo zaparkováno kolmo ke kruhovému objezdu, v jeho těsné blízkosti, od křižovatky stáli přibližně 5 metrů, aby dobře viděli na projíždějící vozidla, viditelnost nebyla snížena, bylo denní světlo a při průjezdu vozidla po kruhovém objezdu zřetelně viděli, jak žalobce při jízdě drží v pravé ruce u pravé nohy mobilní telefon tmavé barvy. Jeden z policistů dokonce uvedl, že se jednalo o dotykový telefon. Není důvod nevěřit výpovědím zasahujících policistů, kteří dotčený telefon byli schopni popsat. Dle ustálené judikatury věrohodné svědectví policistů představuje dostatečný důkaz o spáchání obdobného přestupku. Žalobce nepředložil žádný relevantní důkaz, který by věrohodnost policistů mohl snížit.

[7] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Stěžovatel nekriticky přejímá výpovědi zasahujících policistů. Skutečnost, že k němu policisté nemají žádný osobní vztah, není tím jediným, čím by se správní orgány měly při posuzování protiprávního jednání v souladu se zásadou *in dubio pro reo* zabývat. Stěžovatel v napadeném rozhodnutí uvádí, že byly vytvořeny dostatečné podmínky, aby zasahující policisté mohli identifikovat, že žalobce drží v ruce hovorové zařízení. Neuvádí však, o jaké podmínky se jedná. Žádnými konkrétními podmínkami se ani on ani správní orgán I. stupně nezabývali. Nyní dokonce popírá, že by takové podmínky byly zjištěné, což činí obsah jeho rozhodnutí vnitřně rozporným. Je zřejmé, že správní orgány nijak neověřily podmínky, za nichž by bylo možné údajné protiprávní jednání spatřit. Provedením dokazování by správní orgány zjistily, že vzdálenost zasahujících policistů byla spíše 11 metrů než tvrzených 5 metrů, jelikož ze vzdálenosti 5 metrů by blokovali protínající chodník před vjezdem na kruhový objezd. Provedení ohledání na místě dle stěžovatele není možné kvůli odlišným světelným a povětrnostním podmínkám. Žalobci však není zřejmé, jakým způsobem mohly situaci ovlivnit povětrnostní podmínky. Nicméně světelné podmínky ověřitelné jsou. Je nutné vyhodnotit, proč se oba policisté v krátký okamžik zaměřili na místo u jeho pravé nohy. Nejvyšší správní soud považuje ve své judikatuře držení hovorového zařízení při řízení za obtížně pozorovatelné jednání, při kterém pouhý výslech zasahujících policistů nemusí stačit. Obsah kasační stížnosti též neodpovídá uváděnému důvodu podání, jelikož pouze polemizuje s tím, jak krajský soud zhodnotil provedené důkazy.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

[9] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již NSS zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu NSS posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto NSS i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39.

[10] Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to 1) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo 2) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu. V projednávané věci NSS podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[11] Ze správního spisu vyplývá, že žalobce měl přestupek dle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu spáchat tím, že dne 21. 8. 2019 při jízdě na kruhovém objezdu u křižovatky ul. Panenská a tř. Míru držel v pravé ruce u pravé nohy hovorové zařízení. Daný přestupek měli zhlédnout zasahující policisté, kteří stáli na parkovišti s výhledem na kruhový objezd. Mezi účastníky řízení není sporné, že zasahující policisté neměli zájem na výsledku řízení a nechovali se při kontrole nijak nestandardně. Jedinou spornou otázkou je, zdali mohli daný přestupek objektivně vidět.

[12] V přestupkovém právu se uplatňují stejné zásady jako v právu trestním, zejména zásada presumpce neviny a zásada *in dubio pro reo*. Pouze je-li prokázáno, že byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty přestupku, může správní orgán uložit za jeho spáchání sankci (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 - 55). Držení hovorového zařízení řidičem při jízdě ve vozidle patří mezi tzv. obtížně zachytitelné přestupky, tedy mezi taková jednání, která lze z velké vzdálenosti pozorovat jen stěží, a která se navíc odehrávají uvnitř jedoucího vozidla, ačkoliv jsou

pokračování

pozorovatelná pouhým okem. U těchto přestupků je proto třeba klást vyšší nároky na přesvědčivost důkazů. Dle ustálené judikatury je u nich též nutné zkoumat, zdali měli policisté vůbec možnost spatřit spáchání takového přestupku (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010 - 86, či ze dne 16. 5. 2018, č. j. 7 As 69/2018 - 37). Obviněný tak může být shledán vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v držení mobilního telefonu v ruce při řízení motorového vozidla jen tehdy, pokud provedené důkazy vytvoří dostatečně jednoznačný, vzájemně provázaný a vnitřně nerozporný systém dílčích informací, které nemohou vést k jinému závěru, než že mobilní telefon při řízení motorového vozidla skutečně držel v ruce. Nutným předpokladem dosažení takového důkazního standardu je, aby některý z policistů něco takového vůbec objektivně mohl vidět. To předpokládá, že policisté, či alespoň jeden z nich, byli ve svém vozidle v takovém postavení k vozidlu domnělého přestupce, že vzhledem k jejich vzájemné vzdálenosti a postavení či jejich neprůhledných či špatně průhledných částí mohli jednání přestupce vidět, a to natolik detailně, že si byli jisti, že to, co drží v ruce, je skutečně mobilní telefon (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010 - 63).

[13] Z judikatury NSS plyne, že u přestupku spočívajícího v držení hovorového zařízení za jízdy hrají při zkoumání výpovědi policistů a reálnosti tvrzených skutečností důležitou roli například výhledové podmínky, vzdálenost policistů od vozidla přestupce a čas, po který mohli policisté přestupek pozorovat (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 As 159/2015 - 23, či ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 27/2016 - 34). Správní orgány se však těmito kritérii nezabývaly. Nezjistily tak, zda policisté mohli objektivně vidět, co se děje pod úrovní palubních okének vozidla žalobce, tedy jestli skutečně bylo možné v této pohledově méně přístupné části vozidla vidět, jak drží u pravé nohy mobilní telefon.

[14] Stěžovatel namítá, že k prokázání spáchání daného přestupku postačily svědecké výpovědi zasahujících policistů. K důkazní síle výpovědi policistů v případě přestupku spočívajícího v držení hovorového zařízení za jízdy se NSS vyjádřil ve výše uvedeném rozsudku č. j. 7 As 102/2010 - 86: *„Taková výpověď však může být základem pro shledání odpovědnosti řidiče za přestupek zpravidla jen tehdy, je-li její obsah v souladu i s dalšími na této výpovědi nezávisle zjištěnými skutečnostmi. Výpověď policisty by například měla vysokou míru věrohodnosti tehdy, popsal-li by mobilní telefon natolik přesně a konkrétně (typem, barvou, designem apod.), že by mohl být ztotožněn s mobilním telefonem prokazatelně užívaným řidičem v době, kdy řídil vozidlo, a přitom by bylo prokázáno, že policista se nemohl, a to ani nepřímou či následně (např. od svého kolegy nebo sám při kontrole řidiče po jeho zastavení aj.), jinak než právě tím, že řidiče viděl za jízdy telefon držet, dozvědět, jaký telefon řidič užíval. V řadě případů takové věrohodnosti výpovědi nebude dosaženo a jiné důkazy nebudou k dispozici. Kvůli důkazním obtížím však nelze rezignovat na podmínku naplnění důkazního standardu požadovaného pro postih za ‚trestní obvinění‘ ve smyslu Úmluvy, neboť v opačném případě by byly mnohdy postihovány i osoby, jejichž vina nebyla patřičně prokázána.“* Dle rozsudku NSS ze dne 8. 9. 2011, č. j. 1 As 97/2011 - 52, má sice důkaz svědectvím policistů vysokou vypovídací hodnotu, *„jeho existence však neznamená, že by správní orgány měly zcela rezignovat na obstarávání jakýchkoliv dalších důkazů, které je v dané věci možné získat.“* Proto ani v takovém případě, kdy proti sobě stojí výpověď obviněného, podpořená atypickými

okolnostmi případu, a výpovědi zasahujících policistů, není možné bez dalšího vyjít z výpovědi policistů a vyhodnotit výpověď obviněného jako nevěrohodnou (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2013, č. j. 7 As 145/2012 - 39). Správní orgány si tak v daném případě neměly vystačit pouze s výpovědí zasahujících policistů a měly si obstarat další důkazy. Na tomto závěru nic nemění ani stěžovatelův nesouhlas s provedením dokazování z důvodu nemožnosti zopakování podmínek, jaké panovaly v době spáchání přestupku. Správní orgány mohou bez větších komplikací ověřit, zdali úhel pohledu z vozidla zasahujících policistů na vozidlo žalobce umožňoval vhléd do kabinky v úrovni jeho nohou.

[15] Na závěr je třeba uvést, že k založení přijatelnosti kasační stížnosti dle § 104a s. ř. s. je třeba shledat, že v projednávané věci nastal jeden z případů z výše uvedeného usnesení NSS č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. V nyní projednávaném případě se tak nestalo, jelikož ustálená judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelovy námitky týkající se důkazního standardu při prokazování přestupku spočívajícího v držení mobilního telefonu za jízdy.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce měl ve věci plný úspěch, má tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení před NSS důvodně vynaložil. Tyto náklady se sestávají z odměny zástupce žalobce Mgr. Ing. Roberta Bochníčka, advokáta se sídlem Americká 489/33, Plzeň, který v řízení učinil jeden právní úkon, a to vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 5, aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, 3 100 Kč. Dále mu náleží 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce doložil, že je plátcem DPH (č. l. 25 spisu NSS), je tato odměna a náhrada hotových výdajů navýšena o částku odpovídající DPH v sazbě 21 %. Celková výše odměny tedy činí 4 114 Kč. K zaplacení náhrady nákladů řízení byla stěžovateli stanovena přiměřená lhůta v délce 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27 srpna 2021

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu